

Transportministeriet
Departementet

Att.: Specialkonsulent Morten Lorentzen
Sendt via mail til ldj@trm.dk; mlo@trm.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Interessenthøring – udkast til ny ekspropriationsproceslov

Transportministeriet har den 22. februar 2021 sendt et udkast til en ny ekspropriationsproceslov i høring blandt interessenter. Landbrug & Fødevarer finder det positivt og relevant, at der lægges op til en proces, hvor udvalgte interessenter inddrages tidligt og løbende i det lovforberedende arbejde forud for den egentlige høringsproces ved det kommende lovforslags fremsættelse.

Landbruget lægger i vidt omfang jord til de gennemførte ekspropriationer på både det statslige og kommunale område. Vi har en erfaren afdeling til at håndtere den praktiske og juridiske proces og oplever fortsat markant behov for bistand til lodsejerne i forbindelse med ekspropriationsforretninger. Henset til lovens formål om at sikre borgernes retssikkerhed, vil Landbrug & Fødevarer meget gerne byde ind og deltage proaktivt i den kommende proces, hvilket også vil være en naturlig konsekvens af deltagelsen og arbejdet i Ekspropriationsudvalget.

Helt overordnet ser Landbrug & Fødevarer positivt på initiativet om at tilpasse det strukturelle set-up for ekspropriationsforretningerne, idet vi dog gerne ser de grundlæggende forudsætninger for en optimal proces - *ensartethed, faglighed, forudsigelighed og samtidighed* - anført og afspejlet tydeligere i det kommende lovforslag som opfølgning på denne sidste del af implementeringen af Ekspropriations-udvalgets anbefalinger.

De helt overordnede bemærkninger nedenfor følger strukturen i udkastet uden, at der dog gives tekstnært input på dette stadie i processen. Bemærkninger om organisering gives dog under pkt. tre og fire adskilt.

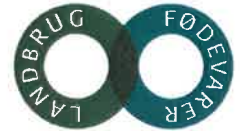
1. Indledende bestemmelser

Formålet med loven er todelt; både at sikre borgernes retssikkerhed og sikre klare processuelle regler. Disse hovedformål giver et godt fundament for den videre regulering og fortolkning.

2. Statslig ekspropriation og taksation i 1. instans

Landbrug & Fødevarer medgiver, at det ikke ses ofte i praksis, at lovligheden af statens ekspropriationsbeslutning udfordres juridisk ved administrativ rekurs, men der bør efter vores opfattelse alligevel indføres en adgang hertil, som kan benyttes af lodsejeren forud for en evt. domstolsprøvelse. Dette vil være i tråd med det danske to instans-rekursprincip..

Af hensyn til den foreslåede forenkling skal en klage over lovligheden kunne behandles samtidig med en klage i relation til erstatningsudmålingen. Der skal med andre ord kunne gennemføres en samlet klage til det kommende Klagenævn for ekspropriation og taksation.

Det foreslås, at der i det videre arbejde indtænkes kompetencekrav om landbrugsfaglig indsigt i den ekspropriationskommission, der nedsættes efter den foreslåede § 9, stk. 2, jf. §§ 62 og 63. Landbrugsfaglig indsigt om jordbundsforhold, om konsekvenserne af ekspropriationen og fremtidige udnyttelsesmuligheder vil allerede i 1. instans kunne medvirke til høj faglighed i behandlingen.

Vi bakker i øvrigt op om at modernisere og forenkle sproget i bestemmelserne og gennemførelse af ekspropriation på det statslige område.

3. Kommunal ekspropriation og taksation i 1. instans – og organisering

Det er navnlig i relation til de kommunale ekspropriationer, at vi i praksis har set for store udsving i sagernes behandling og tilrettelæggelse. Landbrug & Fødevarer finder derfor, at det er hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i den nuværende proces for de statslige ekspropriationskommissioner ved den fremtidige kommunale ekspropriation.

Selvom de kommende Ekspropriationskommissioner efter udkastet træffer afgørelse om erstatning, mens anlægsmyndigheden træffer afgørelse om ekspropriation, bør der efter vores opfattelse være en lovfæstet forudgående proces.

Det må antages at være i alle involverede parteres interesse, at der gennemføres en reel og individuel forhandling forud for den konkrete ekspropriationsbeslutning. Denne forhandling kan med fordel ske direkte mellem lodsejer og anlægsmyndighed/kommune også i relation erstatningsudmåling.

Som udkastet foreligger, træffer Ekspropriationskommission afgørelse om erstatningen, såfremt der ikke opnås enighed/indgår en aftale efter den stedfundne forhandling. Landbrug & Fødevarer støtter den foreslåede samtidighed ved, at der ikke træffes beslutning om ekspropriation før, at Ekspropriationskommissionen har truffet kendelse om erstatning, jf. § 43 og 44. Landbrug & Fødevarer vil herudover opfordre til, at der i det kommende arbejde overvejes en endnu mere enstrengt struktur ved, at Ekspropriationskommissionen også træffer ekspropriationsbeslutningen, når først kommunen har indstillet dette. Herved vil kommunen blive sidestillet med den statslige anlægsmyndighed, som heller ikke træffer selve ekspropriationsbeslutningen.

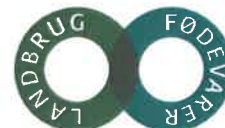
I forhold til lodsejerinddragelsen finder Landbrug & Fødevarer det afgørende for retssikkerheden, at der fortsat gennemføres besigtigelse også i den kommende struktur.

Efter vores opfattelse bør der i den videre proces indgå overvejelser, om der skal indsættes en frist for ekspropriationskommissionens udarbejdelse af kendelser, svarende til domstolenes frist for afsigelse af domme. En på forhånd fastsat frist vil indebære forudsigelighed i relation til sagsbehandlingstiden og afbøde den generelle frygt for, at sager trækker ud, uden at lodsejerne har vished for, hvordan de kan disponere fremadrettet.

4. Nyt Klagenævn for ekspropriation og taksation - og organisering

Som led i den strukturelle forenkling etableres et fælles klagenævn for de statslige og kommunale ekspropriationer, hvilket vi støtter. Dog er det en forudsætning for opbakningen, at sagsbehandlingen bliver effektiv. På generelle plan opleves desværre meget store udfordringer med ekspeditionstiden og processen i andre nævn, hvilket underminerer legitimiteten i afgørelserne.

Den foreslåede model indebærer en på forhånd opdelt regional håndtering af sagerne samt op til 10 formænd. Efter vores opfattelse vil der med så mange formænd være risiko for, at sagerne alligevel

håndteres forskelligt regionalt, ligesom det er vanskeligt at sikre overblikket og, der medgår tid til koordination. Landbrug & Fødevarer finder således, at det foreslåede udkast på dette område er unødigt komplekst.

Det afgørende for retssikkerheden er ikke antallet af formænd, men efter vores opfattelse derimod, at der er tale om en fuldtidsbeskæftigelse således, at der kontinuert er fokus på sagernes fremdrift og sekretariatets organisering. Der kan i den sammenhæng hentes inspiration i det tidligere Natur- og Miljøklagenævn, hvor formanden var fuldtidsbeskæftiget og ansigtet i nævnet på både indre og ydre linjer.

Når de statslige ekspropriationskommissioner kan organiseres med to formænd, vil en lignende organisering efter vores opfattelse også med fordel kunne blive etableret i rekursinstansen.

Som tilfældet er ved første instans, skal der efter vores opfattelse også i anden instans sikres landbrugsfaglig indsigt ekspertkendskab til stede i kommissionen blandt de udpegede medlemmer.

Vi finder, at det også i relation anden instans skal overvejes at indsættes en frist for nævnets udarbejdelse af kendelser, svarende til domstolens frist for afsigelse af domme.

5. Fælles bestemmelser

Efter forslaget § 66 kan der fastsættes regler om offentliggørelse af kendelser for både ekspropriationskommissionen og klagenævnet.

Landbrug & Fødevarer anbefaler, at kendelserne systematiseres og offentliggøres obligatorisk for så vidt, angår klagesagerne og i principielle sager for så vidt angår ekspropriationskommissionssagerne. I det nuværende system er det en meget stor udfordring, at der ikke er et samlet overblik, og der må efter vores opfattelse bevilliges de nødvendige ressourcer til en database. Systematisk offentliggørelse hurtigt efter afsigelse af kendelser vil bidrage til at øge retssikkerheden for lodsejerne.

Forslaget omfatter tvungen rekurs til klagenævnet, hvilket stemmer med gældende ret i dag. Vi finder imidlertid, at det bør være op til den enkelte lodsejer, om han vil gå direkte til domstolene i relation til prøvelse af lovligheden af ekspropriationsbeslutningen, ligesom tilfældet er på det statslige område.

Hvis der klages over lovligheden, bør konsekvensen være opsættende virkning under behandlingen af spørgsmålet om beslutningens lovlighed, idet ekspropriation er en bebyrdende afgørelse. Dette vil samtidig være et stærkt incitament for at sikre en effektiv sagsbehandling.

Med venlig hilsen

Charlotte Bigum Lynæs
Advokat, Chefjurist

Jura

M +45 3083 1048
E cly@lf.dk

